

100

DEBAT JUVENIL

Revista del Consell Nacional
de la Joventut de Catalunya
www.cnjc.cat

 cnjc
CONSELL
NACIONAL
DE LA JOVENTUT
DE CATALUNYA

PARTICIPEM PER TRANSFORMAR

L'ASSOCIACIONISME QUE VOLEM

35
ANYS
CNJC

- ▶ **35 anys participant per transformar!**
Pàg. 3
- ▶ **Entrevista a Eduard Vallory, president del CNJC.**
Pàg. 16-17
- ▶ **Foment i suport de l'associacionisme. Encara té sentit?** Pàg. 8-9
- ▶ **Associacionisme és educació.**
Pàg. 18-19

Direcció: Núria Ramon, David Guàrdia i Eloi Cortés.

Redactora en cap: Aina Torres

Han col·laborat en el número: Núria Ramon, David Guàrdia, Fidel González, Txus Sanz, Miquel Àngel Aragón, Pere Solà-Gussinyer, Eloi Cortés, Magí Dalmau, Raimon Goberna, Fernando Pindado, Jordi García, Ramon Torra, Ricard Julià, Eduard Vallory i Núria Font

El Secretariat del CNJC: Núria Ramon, Eloi Cortés, David Guàrdia, Magí Dalmau, Lucía de Frías, Josep Ibars, Irene Asensio, Oriol Rius, Júlia Betrian i Arnau Fornés.

L'Equip Tècnic del CNJC: Toni Borrell, Maria Canut, Aina Torres, Laia Hernández, Cristina Rovira, Oriol Rovira, Eduard Pérez i Oriol Nicolau.

Traducció: Polyglota

Fotografia: CNJC

Il·lustracions: Noè Fanlo

Disseny original i maquetació: Noè Fanlo

Impressió: Gramagraf, SCCL.

Debat Juvenil

Plaça Cardona, 1-2, baixos, 08006 Barcelona

Tel. 93 368 30 80 / Fax 93 368 30 84

Adreça electrònica: consell@cnjc.cat

Web: <http://www.cnjc.cat>

Edita: Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC)

Dipòsit legal: B-22244-81

ISSN: 1139-9317

Imprès en paper FSC revive pure natural MATT

Els articles signats reflecteixen l'opinió dels seus autors o les seves autores; la resta són assumits per la direcció de la revista.

Se'n permet la lliure reproducció, sempre que se'n citi la procedència.

El Debat Juvenil és una revista semestral del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya (CNJC), plataforma no governamental que aplega les principals entitats juvenils d'àmbit nacional i els consells locals de joventut. Fundat el 1979, el CNJC promou els interessos de la gent jove a la societat i davant els poders públics. La revista Debat Juvenil és la veu del moviment associatiu juvenil. Més de 150.000 joves catalans i catalanes estan associats i participen en alguna de les entitats membres del Consell.

Amb la col·laboració de:

3 Editorial

- › 35 anys participant per transformar!

4 Monogràfic

- › Per què li diuen... quan volen dir participació?
- › De la voluntat d'ajudar a l'empoderament col·lectiu. Eines per reconstruir la relació entre el jove i la política.
- › Foment i suport de l'associacionisme. Encara té sentit?
- › "Ara és l'hora" de l'associacionisme! +reconeixement +finançament +espais.
- › Els moviments dels joves a Catalunya: mirada històrica.
- › 35 anys de Consell Nacional de la Joventut de Catalunya.
- › La interlocució política i el CNJC.
- › Entrevista a Eduard Vallory, expresident del CNJC.
- › Associacionisme és educació.
- › Les associacions de veïns i veïnes: la vitalitat dels barris.
- › Economia social i solidària, l'economia associativa.
- › Codi ètic. Per què i per a què.
- › Opinió de les entitats

28

Abstract Youth Debate

30

Porta oberta

- › Recordant Narcís Castanyer, segon president del CNJC

32

Entrevista

- › Núria Font, vicepresidenta de la Federació d'Ateneus de Catalunya i presidenta dels Lluïsos d'Horta.

35 ANYS PARTICIPANT PER TRANSFORMAR!

Transformació social. Participació. Aprenentatge. Treball en xarxa. Adquisició de competències. Tasca voluntària. Democràcia. Diversitat. Educació no formal. Complexitat. Dinamisme. Idees. Pluralisme. Ciutadania crítica. Sinergies. Reivindicació. Motor de canvi.

Tots ells, conceptes i idees que evocuen i defineixen la incansable i indiscutible feina del teixit associatiu en general i el moviment associatiu juvenil en particular.

L'associacionisme ha estat catalitzador de les grans transformacions socials i polítiques i actor clau pel que fa a la participació col·lectiva, la defensa dels drets socials i nacionals, la vertebració social del país o la cohesió a pobles, viles i ciutats. La seva evolució ha estat estretament vinculada als canvis sociopolítics com ara la transició democràtica. I en la mesura que fomenta la participació i la ciutadania activa i crítica, de ben segur té i tindrà un paper clau pel que fa a la regeneració democràtica o el dret a decidir, entre d'altres.

El moviment associatiu juvenil és una escola de ciutadania pels infants i joves que participen d'una manera o altra en el ventall d'associacions juvenils existents, des de les entitats sindicals, polítiques, educatives, culturals, socials, etc. Però la complexitat de l'associacionisme no rau únicament en la diversitat d'entitats sinó també en l'heterogeneïtat pel que fa a la diversitat ideològica, sociològica, d'àmbit d'actuació, etc. que s'evidencia en la realitat associativa.

La implicació en el moviment associatiu empodera les persones joves com a agents de transformació i constitueix un procés educatiu fonamental. També fomenta el compromís i la responsabilitat en els projectes, que tenen un impacte en la realitat de l'entorn on es duen a terme.

En els darrers temps, i arran del debat que envolta la llei de voluntariat que es troba en tràmit parlamentari, les entitats que aplega el CNJC així com d'altres que s'hi han volgut sumar, hem tingut l'oportunitat de debatre i reflexionar sobre el model de voluntariat i associacionisme que defensem. Des del moviment associatiu juvenil entenem que el voluntariat ha de fomentar-se en el marc d'una dinàmica associativa, que garanteix espais de participació i decisió oberts i democràtics. A més a més de voluntària, la participació en el marc de la diversitat d'entitats ha de ser activa, vivencial, compromesa i estable en el temps per tal de garantir aquesta voluntat de canvi i transformació social.

Des del CNJC també reivindicuem que cal lluitar contra les visions estigmatitzadores de col·lectius i espais juvenils, que són un fre al reconeixement social i la visió positiva de molts projectes impulsats per persones joves. És per això que reclamem el reconeixement del moviment associatiu juvenil i reivindicuem la necessitat de posar en valor la seva tasca i els beneficis de les vivències i experiències de participació que genera i ofereix l'associacionisme.

En aquest sentit, resulta clau l'impuls i el suport per part dels poders públics, que han de promoure polítiques de foment i suport de l'associacionisme fugint de la burocratització i les traves. Les administracions públiques han de facilitar la presència de les entitats a espais i equipaments públics, com ara els centres educatius, per afavorir que puguin donar a conèixer els seus projectes entre les persones joves així com disposar d'espais per a dur a terme les seves activitats. Al mateix temps, resulta essencial l'aposta per l'educació per la participació i la transformació social. També és fonamental la visibilització de l'associacionisme juvenil als mitjans de comunicació públics, per tal de fer valdre la diversitat de projectes impulsats per les entitats i reconèixer l'aprenentatge que suposen les experiències participatives en el marc de les entitats. Lògicament, esdevé determinant el reconeixement de les entitats juvenils, i sobretot els consells locals de joventut, com a interlocutors vàlids, legítims i prioritaris pel que fa a les polítiques de joventut.

Són moltes les reflexions que trobareu en aquestes pàgines sobre la gran aportació de l'associacionisme, i en especial les entitats juvenils, tant pel que fa a l'impacte en les experiències i trajectòries vitals dels i les joves que impulsen i gaudeixen projectes associatius com per la seva capacitat de transformació i millora de la societat.

L'edició d'aquest exemplar és especialment emotiva, ja que l'atzar ha volgut que coincidissin en el temps dues qüestions que mereixen esment i celebració: l'edició número 100 del Debat Juvenil i la celebració del 35è aniversari del CNJC. Lluny de l'autocomplaença i des de la convicció que encara resta molta feina per fer, volem mirar uns instants enrere per agrair a totes aquelles persones que han fet possible aquestes dues fites i així agafar un fort impuls que ens permeti seguir fins ben lluny, sense deixar mai de participar per transformar.

Núria Ramon
Presidenta del CNJC
nuria.ramon@cnjc.cat

PER QUÈ LI DIUEN... QUAN

► Reduïm l'associacionisme a pagar quota i anar a una assemblea un cop l'any i anomenem voluntariat a l'activitat individual d'implicar-se i dedicar-hi un temps. El repte és recuperar la participació col·lectiva com a motor de canvi social i personal.

Des que Anselm Clavé, referent de l'associacionisme català contemporani, va crear la coral la Fraternal entre les classes obreres, ara fa 165 anys, ha plogut molt. O potser, no tant. Si la proposta del fundador del moviment coral català es va estendre amb èxit, va ser perquè es recolzava en dues potes claus per al desenvolupament de tot l'associacionisme posterior i del mateix país: l'associacionisme i l'activisme cultural, compromès amb el país i la llengua, d'una banda, i els moviments per l'emancipació de classe i la defensa de drets, per l'altra. Clavé ja tenia dificultats per cantar a l'espai públic, no gaire diferents de les de molts col·lectius actuals per fer la seva activitat, i aquell moviment cultural d'arrel obrerista era tan incòmode per l'*status quo* de l'època com ho és una part important de la societat civil actual.

El moviment associatiu és i ha estat un espai de relacions humanes, de fraternitat, valors cooperatius i de participació; participació entesa com a procés de reflexió i decisió col·lectiva i de transformació d'un mateix i de l'entorn. L'associacionisme és, doncs, motor d'avenç social, tot i que no és altra cosa que una cultura organitzativa i d'intervenció social més o menys contemporània de quelcom que ha existit sempre. No oblidem que la participació social, la voluntat de participar comunitàriament en allò que ens afecta, existeix des que existeix la humanitat.

Les associacions, i altres formes jurídiques de base voluntària i participativa, són la legalització d'aquesta realitat -o almenys d'una

part- amb l'objectiu de facilitar-ne l'activitat, especialment des de l'establiment dels estats liberals. Per tant, l'associacionisme, com a concepte, no és (només) fer-se soci de res, sinó implicar-se voluntàriament, poc o molt, en un projecte col·lectiu de benefici comunitari. És associacionisme, o com vulguem dir-li, l'assemblea popular de barri, el grup de voluntàries

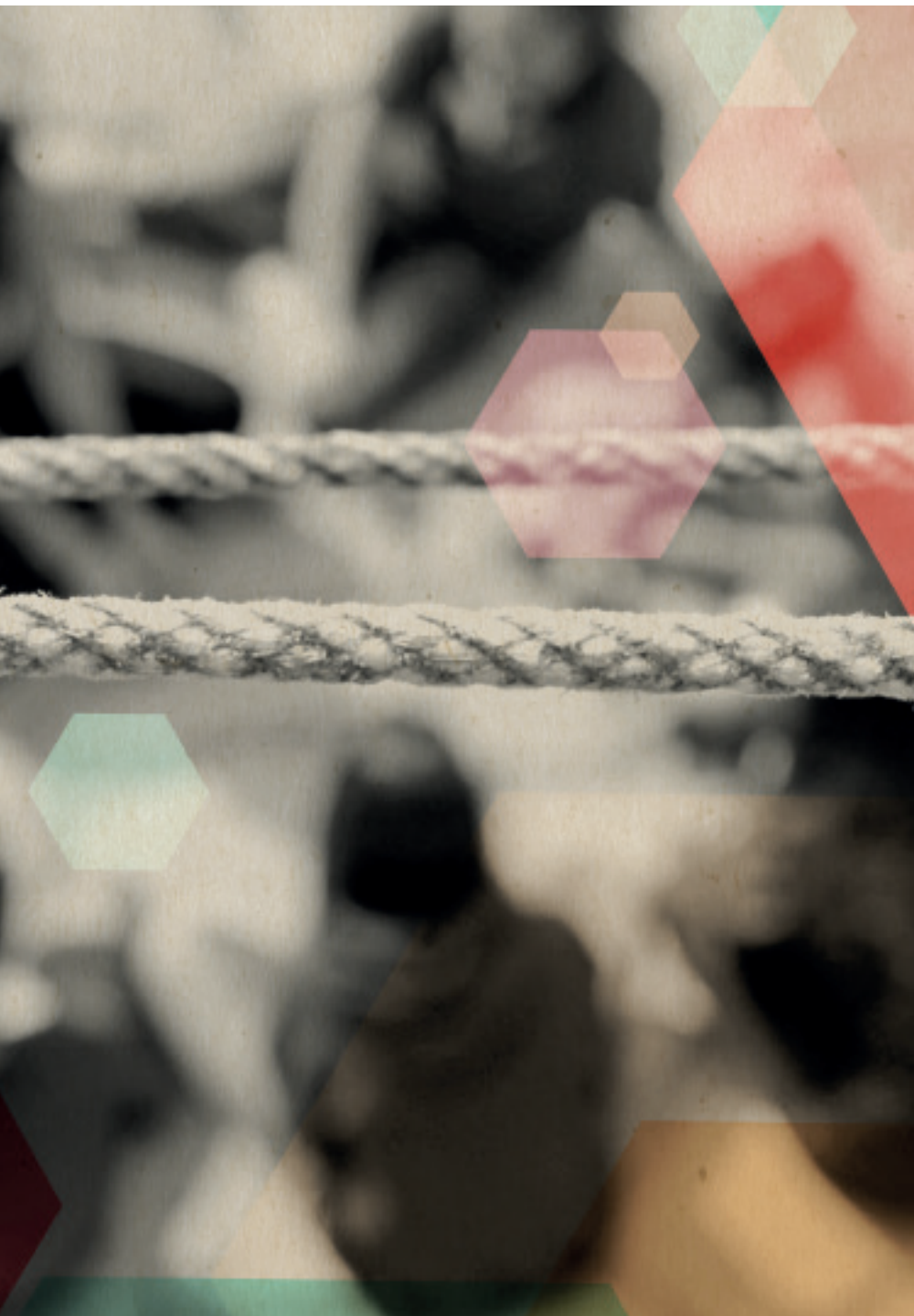
“El moviment associatiu és i ha estat un espai de relacions humanes, de fraternitat, valors cooperatius i de participació; participació entesa com a procés de reflexió i decisió col·lectiva i de transformació d'un mateix i de l'entorn.”

que fa acompanyament a gent gran (vinculats potser a una gran entitat), el col·lectiu no formal de joves que organitza concerts en un petit poble, el moviment veïnal, el grup de teatre amateur, l'agrupament escolta... Compte doncs amb tants carnets de sòcia a la cartera si només són d'importants clubs automobilístics, grans clubs esportius i descomptes comercials a la benzinera. I si perdonem el Club Super3 és per raons que ara no venen el cas...

Un tema a banda són les entitats sense ànim de lucre, en global, en què hi englobem des d'una fundació

VOLEN DIR PARTICIPACIÓ?

que gestiona patrimoni cultural, sense persones voluntàries, a una associació de base, sense cap persona treballadora donant suport a l'activitat associativa. Important, doncs, diferenciar entre associacionisme, posant l'epicentre en la participació voluntària, i tercer sector, posant l'epicentre en l'activitat econòmica des del no benefici privat, en principi, gràcies a evitar plusvàlues de l'activitat que realitza.

I a aquest aiguabarreig cal sumar-hi el creixement del voluntariat, no com a concepte (que d'això en portem parlant tot l'article!) sinó com a paraula i especialment d'aquelles pràctiques que associem més fàcilment a aquest terme. Unes primeres pistes són que "voluntari/a" faci referència a l'individu més que al col·lectiu o que, si parlem en termes d'iniquitat, ens evoqui a una acció de servei més vinculada a mitigar les conseqüències de la injustícia que a eradicar-ne les causes.

Ara bé, dins de la diversitat de realitats existents també n'hi ha de terminològiques, i sovint aparentment contradictòries. De manera que té sentit reivindicar conceptes però no enfrontar termes i reivindicar-ne les essències, perquè de males pràctiques n'hi ha a tot arreu. A més, no sabem si per la seva simplicitat o perquè, com diu l'enigmista, "voluntàries" té la força de tenir totes les vocals, però a aquestes alçades de la pel·lícula el voluntariat ha vingut per quedar-se.

Diguem-li associacionisme, activisme, militància, voluntariat, participació social o col·lectiva... que la qüestió està en la reivindicació de la societat civil i valorar-ne el seu paper educador i transformador, en la necessitat d'enfortir-la i en fomentar i garantir la participació en tots els nivells.

David Guàrdia
Secretari del CNJC
david.guardia@cnjc.cat

DE LA VOLUNTAT D'AJUDAR A L'EMPODERAMENT COL·LECTIU

EINES PER RECONSTRUIR LA RELACIÓ ENTRE EL JOVENT I LA POLÍTICA

El model de voluntariat genera tres tipus d'agents: les persones beneficiàries, agents passives davant els seus problemes. Les voluntàries, agents actives en el desenvolupament de les accions, però passives en la seva definició. I les elits dirigents, agents actives en la prioritització dels problemes a atendre i en la definició de les intervencions a desenvolupar.

El terme voluntariat té dues accepcions: aquelles persones membres d'una associació, que s'impliquen com a voluntàries i per tant que no estan remunerades per la tasca que realitzen, sigui quin sigui el seu grau de compromís. O també, aquelles persones que ofereixen voluntàriament la seva força de treball a un projecte social (que no té per què ser associatiu), sense una contrapartida econòmica per al desenvolupament d'una tasca concreta sense capacitat per incidir en la definició d'aquest.

El voluntariat com a tal sorgeix com a una solució a la manca de força de treball per atendre demandes socials no cobertes ni per l'administració ni per la societat civil. En el cas de l'administració es va cometre l'error de generar grups de voluntaris/es sota la tutela dels ajuntaments que ajudaven en tasques que en molts casos es corresponien a les realitzades pel personal municipal. En les associacions, aquest fenomen es correspon amb una manca d'efectius, en un moment crític que coincideix amb la reducció constant d'associats/des i de la seva vinculació amb les organitzacions.

“El voluntariat com a tal sorgeix com a una solució a la manca de força de treball per atendre demandes socials no cobertes ni per l'administració ni per la societat civil.”

Com a solució per atendre a unes creixents demandes socials es va proposar oferir espais on les persones no haguessin d'assumir cert tipus de responsabilitats i que poguessin limitar la seva relació amb el projecte. Clar, després van venir els problemes. Amb la necessitat de fer cartes de compromís dels i les voluntàries. La necessitat d'establir un codi deontològic per defensar les persones voluntàries davant de possibles abusos o males praxis d'entitats de voluntariat. La necessitat de fomentar la participació interna dins de les entitats per tal que les persones voluntàries no se sentissin excloses, i fossin una simple mà d'obra barata. O la necessitat d'oferir

una formació especialitzada per tal que poguessin realitzar la seva tasca amb unes mínimes condicions tècniques. Tot un seguit de problemes que es poden resumir en dos: la capacitat de les persones per a la realització de la tasca; i la seva participació.

El primer recorda molt a la gestió de personal d'una empresa: definir el perfil que es necessita per a la realització d'una tasca, una contractació (full de compromís), optimització del treball (l'eficiència dels voluntaris), o el desenvolupament de les tasques amb nivells de qualitat. És la base de la tesi crítica, que denomina a les persones voluntàries com a "treballadores gratuïtes". I és cert que no tots els projectes de voluntariat són això, però sí que és un model que corre el risc de tractar les persones que tenen una motivació per implicar-se en la millora dels afers col·lectius, com a meres treballadores gratuïtes.

Pel que fa referència a la participació, només es limita a l'execució d'una tasca prèviament definida, sense que els seus interessos o preferències estiguin representades en el projecte. Per contrarestar aquest problema, es proposa

incrementar la capacitat de decisió de les persones voluntàries en el si de les organitzacions de voluntariat.

I si del que es tractava era que les persones voluntàries participin de les decisions de les organitzacions, no s'entén per què hem de generar un nou terme a allò que fins al moment s'ha entès com a soci/a: que és aquella persona que pot participar de les decisions de l'entitat, que té uns drets i uns deures reconeguts i que decideix voluntàriament en quins moments i espais s'involucra, el grau de responsabilitat que vol assumir i les tasques que vol realitzar dins del projecte. Però en aquest cas, la persona té la plena capacitat d'exercir la seva influència per tal de definir tots i cadascun dels afers relacionats amb l'organització i els projectes que desenvolupa. Pot assumir tots els nivells de responsabilitat, disposa de la capacitat d'incidir plenament en el projecte. I sí, pot ser soci/a i no anar a cap assemblea ni assumir cap càrrec de responsabilitat, i només aparèixer a donar un cop de mà un dia a la setmana, perquè és el que l'interessa.

Si l'associacionisme representa un model de participació en el que la

“El voluntariat promou un model de subjecte passiu supeditat a la decisió aliena d'agents externs que decideixen on i quan actuar, i quines han de ser les intervencions a realitzar.”

ciutadania s'empodera, s'implica en la construcció de la seva comunitat, identificant els seus reptes i formant part de la solució als seus problemes; el voluntariat promou un model de subjecte passiu supeditat a la decisió aliena d'agents externs que decideixen on i quan actuar, i quines han de ser les intervencions a realitzar.

Fidel González

Expert en participació juvenil i exsecretari general de Casals de Joves de Catalunya.

FOMENT I SUPORT A L'ASSOCIACIONISME. ENCARA TÉ SENTIT?

Enguany el CNJC fa 35 anys. D'aquí poc ja podrem dir, del Nacional, allò de "*Fa vint anys que tinc vint anys / vint anys i encara tinc força / no tinc l'ànima morta / i em sento bullir la sang*"... o potser no. La decisió del govern espanyol de "retallar" el CJE (Consejo de la Juventud de España) de l'arquitectura institucional (i del pressupost estatal) genera un precedent que ens ha d'amoïnar necessàriament. Serà que el rol i les funcions dels Consells de Joventut han quedat obsoletes? Serà que en podem prescindir i res no s'ha de notar? Serà que els i les joves han deixat d'associar-se i que, per tant, deixen de tenir sentir les plataformes d'associacions de segon i tercer nivell?

I és que, a veure, no ens enganyem, els temps canvien i també ho fan les institucions que, al cap i a la fi, són un reflex de la societat en què es viu.

L'associacionisme juvenil tampoc és insensible a aquests canvis i, de fet, en els 35 anys de vida del CNJC, aquest ha desenvolupat diferents papers, en funció del context social, cultural, polític i institucional de cada una de les etapes de la nostra història recent. Sense ànim de ser exhaustius, podríem dir que, per exemple, el CNJC neix en un context, a finals dels anys 70 i inicis dels 80, en el que tot just s'està dissenyant la institucionalitat de la recuperació democràtica i en el qual la societat civil emergeix després de la "llarga nit" feixista. Molts/es joves que havien estat compromesos/es amb la lluita contra la dictadura encapçalen organitzacions juvenils de tot tipus i el CNJC esdevé una efervescent plataforma de trobada i d'interlocució del jovent amb les institucions de govern. Durant els anys 80, tanmateix, donat que molts dels líders socials van ser cooptats per

les administracions públiques, i que aquestes van assumir com a pròpies activitats i funcions que s'havien estat desenvolupant des de l'associacionisme (per exemple, les vinculades a l'oci o al temps lliure), es va viure una primera crisi de la xarxa associativa, que es va trobar desencaixada en un moment de recuperació del pes de l'Estat en el conjunt de la societat. Van ser el temps, per exemple, de l'auge de l'animació sociocultural i l'inici de la professionalització, el mercantilisme i la conceptualització del "tercer sector". A poc a poc es va anar desempoderant a la xarxa associativa, limitant el seu caràcter manifestament polític (en el sentit ampli d'intervenció per a la transformació social) i enfocant el seu paper en la prestació subsidiària de serveis mitjançant el finançament públic. Arribem doncs, als anys 90, amb un model predominant en què l'Estat frena el seu procés de creixement i s'opta per a contractar les associacions per la prestació de serveis, que és un model més eficient des del punt de vista de la despesa pública, i que provoca un intens procés de professionalització de bona part de la xarxa associativa. Això també genera una certa dependència del finançament públic de moltes entitats, que acaben adaptant tant el seu discurs com la seva estructura a les lògiques polítiques i administratives dels respectius governs de torn. Veiem en aquest temps com, per exemple, el contingut polític associat al model de "compromís" o de "militància" es dilueix en el model descafeïnat de "voluntariat", que és el que s'incentiva des de les administracions públiques, sobretot a partir de la celebració dels Jocs Olímpics a Barcelona.

Aquest model, tanmateix, s'esgota amb la irrupció de la crisi multidimensional de finals de la primera dècada del segle XXI. Les contínues retallades de despesa pública afecten dràsticament a l'estabilitat de les associacions. Tanmateix, si bé diem que els i les joves són els que més han patit i pateixen la crisi, les associacions juvenils l'han suportat

relativament millor, ja que, estant aquestes menys professionalitzades que la resta, l'impacte de les retallades ha estat menor en aquelles que han tingut tradicionalment un més gran component d'activisme voluntari. No obstant això,

“Les entitats han estat tradicionalment les millors escoles de participació i empoderament ciutadà.”

cal subratllar que la crisi desvetlla un element al qual potser no s'havia donat prou importància: l'hegemonia cultural del neoliberalisme. Així, tants anys tractant a les persones com a usuàries de serveis i descuidant la seva formació i articulació ciutadana, van acabar adobant el camp de la individualització alienant. Malgrat que els problemes associats a la crisi exigien de solucions col·lectives, la consciència col·lectiva s'havia fragmentat tant, que les persones optaven per buscar solucions individuals que eren, pel cap baix, insolidàries i ineficaces. Ens vam adonar que la ciutadania en el seu conjunt no tenia eines per autoorganitzar-se. Tants anys repartint peix, ja gairebé ningú havia après a pescar. L'expansió dels valors inherents a la postmodernitat van ser la conseqüència lògica de l'extensió del neoliberalisme, un procés que va ser alimentat per les administracions públiques, i que encara continua.

En els darrers anys, no obstant això, estem vivint un cert procés de reconstrucció tant de la consciència col·lectiva com del protagonisme polític ciutadà. Fenòmens com el 15M o les mobilitzacions a favor del dret a decidir estimulen la reconstrucció de la xarxa social, però moltes vegades veiem que, malgrat la creixent voluntat de la ciutadania per organitzar-se, aquesta no té prou eines ni prou espais per a fer-ho eficaçment. I aquí és on es troba novament una de les fortaleses

de l'associacionisme i, en particular, de l'associacionisme juvenil. Les entitats han estat tradicionalment les millors escoles de participació i empoderament ciutadà, existents en el nostre entorn. Cal, doncs, recuperar aquesta funció de formació i articulació ciutadana i capitalitzar tot el coneixement acumulat per la xarxa associativa en els darrers anys. La història recent ens ensenya que mai no s'hauria d'haver deixat de desenvolupar aquesta funció, indispensable per al bon funcionament de la democràcia. Per tant, per recuperar el protagonisme ciutadà dels i les joves i evitar la fragmentació social, cal més i millor associació. Per generar processos de promoció de la identitat col·lectiva i de cohesió social, cal més i millor associació. Per estimular l'empoderament i l'acció col·lectiva, ens cal més i millor associació.

I, arribats a aquest punt, ens podem preguntar què necessitem per fomentar i donar suport a l'associacionisme? Durant molts anys hem defensat que hi ha dos vectors indispensables i irrenunciables. El primer és el del reconeixement social i institucional, i el segon el de la millora del finançament públic. El nou context, en el que hi ha un cert discurs ciutadà contrari a la burocratització de les organitzacions socials i en el que les institucions públiques no sembla que estiguin disposades a incrementar la "despesa" (que per nosaltres seria, més aviat, "inversió") en promoció de l'associacionisme, ens cal pensar en un tercer vector: la innovació. Ens cal, doncs, adaptar les nostres estructures a aquest nou context, flexibilitzant les formes de participació i reforçant la nostra capacitat de treball en xarxa, mostrant la utilitat social de la tasca que realitzem; i ens cal, sobretot, recuperar el caràcter "polític" de la nostra activitat, és a dir, superar el discurs centrat en la prestació asèptica de serveis i reinventar-nos en la lògica de la construcció de ciutadania, de l'aprenentatge de la participació, de l'articulació ciutadana i de la interlocució crítica amb les institucions públiques.

Txus Sanz
Sociòleg

ARA ÉS L'HORA" DE L'AS +RECONeixEMENT +FINA

► Cal reivindicar l'associacionisme com l'eina per facilitar que milers de persones segueixin fent accions col·lectives per fer realitat la diversitat de somnis, anhels i desitjos dels ciutadans i ciutadanes del nostre país!

"Si, ara és l'hora dels i de les activistes que apropem la cultura a la ciutadania, dels veïns i veïnes que lluitem per tenir barris més dignes, de la gent que organitzem les festes populars i les festes majors, dels milers de joves que ens impliquem, és l'hora de la gent gran activa que encara tenim moltes coses a dir i a fer, és l'hora dels i les militants que lluitem per la defensa dels drets civils, polítics i socials, de la ciutadania que ens trobem per divertir-nos tot imaginant una ciutat més humana, dels voluntaris i voluntàries que aportem el nostre temps per donar suport a les persones que més ho necessiten, de les persones que imaginem un món més just i que construïm alternatives davant la crisi". Aquestes paraules les vam sentir per primer cop al manifest de cloenda del 2n Congrés d'Associacions de Barcelona (maig 2011). Aquest va ser un procés amb la participació de prop de mil persones en representació de més de 450 associacions de la ciutat de Barcelona. Un procés que es va concretar amb 177 propostes per a la millora de l'associacionisme a partir de tres grans eixos que vertebraven les reivindicacions de l'associacionisme. El reconeixement de l'associacionisme; la millora del finançament de les associacions; i l'ús d'equipaments, locals i espai públic per part de les associacions.

Malgrat el pas del temps, aquestes paraules continuen sent vàlides i, sobretot, les reivindicacions continuen sent necessàries. L'associacionisme pot sobreviure si al districte Ciutat Vella una associació ha de pagar prop de 700€ a l'Ajuntament

ASSOCIACIONISME!

ENÇAMENT + ESPAIS

per fer ús de l'espai públic i fer un acte pels infants al carrer? Podem permetre que lleis pensades per a regular activitats empresarials ens portin a què organitzar una ballada de sardanes en l'espai públic pugui arribar a significar prop de 3.000€ entre assegurances, lavabos, etc.? Ens podem permetre un règim fiscal que ens tracta com empreses?

Això que passa a Barcelona es podria fer extensible a altres pobles del nostre país. Per això cal seguir treballant plegats/des per prioritzar una agenda política conjunta de l'associacionisme del país que ens permeti vertebrar i reivindicar l'associacionisme. Aquesta agenda conjunta es podria iniciar amb aquests eixos de treball:

1. Fer front a lleis, com la Llei d'Espectacles 11/2009, que dificulten la nostra activitat associativa o impulsar canvis legislatius com una nova Llei d'Associacions.
2. Un nou marc fiscal per les associacions que ens resulti més favorable i no ens tracti com empreses. No pot ser que moltes associacions hagin modificat la seva forma jurídica per gaudir de beneficis fiscals en detriment de la qualitat democràtica.

“Cal seguir treballant plegats/des per prioritzar una agenda política conjunta de l'associacionisme del país que ens permeti vertebrar i reivindicar l'associacionisme.”

3. L'ús col·lectiu dels espais i dels equipaments públics. Les associacions necessitem locals, ja siguin públics o privats, i també necessitem recuperar el carrer com a espai de trobada de les persones i com a espai de convivència i cohesió social, com un espai generador d'identitats col·lectives i de sentiment de pertinença a la comunitat.
4. El reconeixement de l'administració pública. Volem una administració valenta que vulgui fer l'aposta per la millora del sector associatiu, ja que som corresponsables de l'esdevenir

social. No totes les associacions treballen per l'interès públic, el reconeixement de l'administració pública ha de ser per aquelles que estan més enllà de les associacions que tenen un interès privat. Una administració valenta que definís uns criteris en l'àmbit de país i impulsi Plans locals de foment de l'Associacionisme en l'àmbit de país.

5. El reconeixement explícit dels voluntaris, de les voluntàries, dels socis i les sòcies, ja que són el nostre capital social. Per això és bàsic que les nostres associacions treballin per promoure la implicació dels socis i sòcies en l'exercici dels seus drets i deures per tal de millorar les nostres organitzacions tot construint ciutadania activa i compromesa. Tan sols així, fomentarem la nostra capacitat d'incidència en la governabilitat de la nostra ciutat i, sens dubte, en la millora de la qualitat democràtica del nostre país.
6. Un Codi Ètic de les Associacions del país. Malauradament no totes les associacions volem impulsar els valors democràtics donant protagonisme a les nostres bases socials. Per això hem de vetllar per eines de bon govern i transparència entre les mateixes associacions com el Codi Ètic de les Associacions.

Per tot això, esdevé imprescindible recollir la demanda conjunta que diferents organitzacions del país vam elaborar en el posicionament conjunt davant la llei de voluntariat on es fa una crida a l'associacionisme a col·laborar conjuntament per potenciar un espai de treball compartit de promoció de l'associacionisme. Ara és l'hora de l'associacionisme, ara ens toca a nosaltres!

Miquel Àngel Aragón

Consell d'Associacions de Barcelona

ELS MOVIMENTS DELS JOVES A CATALUNYA: MIRADA HISTÒRICA

► A tot arreu -només fer un repàs per la geografia i la història mundial- els i les joves han representat i encara encarnen el bo i millor de les ànsies d'autenticitat, de llibertat, de justícia social i d'aprofundiment democràtic. També, per definició, encarnen la "modernitat". "Modern" és allò de fa poc, el que és recent (en llatí "modernus"). El jovent no té (gaire) passat. El seu és el temps actual, el temps recent. Això li permet pensar "*que tot està per fer i que tot és possible*", que deia el nostre poeta Miquel Martí i Pol.

A casa nostra, sense l'element juvenil no s'entenen ni la Renaixença, ni l'internacionalisme obrer, ni el federalisme, el modernisme o el moviment llibertari. Tampoc el republicanisme ni l'independentisme.

Normalment, les idees, les justificacions les posen els sèniors, l'empenta o, si preferiu, la materialització de la voluntat col·lectiva, la posen els i les joves. Per això mateix podem dir que com més viva i més democràtica és una societat, més mobilització de joves hi ha.

D'entrada diria que les associacions de joves, com a tals, són, en general, un fenomen de ben entrat el segle xx. Abans hi havia, sobretot, seccions juvenils de moviments i associacions intergeneracionals. Els grups catòlics o anarquistes, durant la II República, per exemple, tenien les seves seccions o grups organitzats de joves, digueu-n'hi Federació de Joves Cristians de Catalunya (FJCC) o Joventuts Llibertàries.

Franco va mirar d'enquadrar tot el jovent. El totalitarisme nazi-feixista va construir tot un "mite polític" a partir

de la joventut, vista com el "motor de la història" ("Wer die Jugend hat, hat die Zukunft", "qui té el jovent, té el futur"), fins al punt de presentar la propaganda nacionalsocialista a Hitler com "*der*

"Normalment, les idees, les justificacions les posen els sèniors, l'empenta o, si preferiu, la materialització de la voluntat col·lectiva, la posen els i les joves."

junge Führer", el líder jove. En ell i en Mussolini s'emmirallaven el nostre dictador i el partit únic que el sustentava.

Però ha corregut molta aigua des d'aleshores! La diversificació associativa dels nostres dies no té parangó en la història, amb entitats d'acció social; d'acció ambiental (custòdia del territori, defensa i protecció d'animals, ecologia i protecció de la natura, energies

alternatives...); comunitàries i veïnals; entitats de cooperació, pau i drets humans (ajuda humanitària, drets humans, cooperació al desenvolupament, comerç just, pau...); entitats de cultura (art i arts escèniques, ateneus, audiovisual i comunicació, estudi i recerca, cultura i llengua catalana, cultura popular i tradicional, cultures estrangeres i multiculturalitat...); entitats de drets civils (drets econòmics, socials i culturals, drets sexuals i reproductius, equitat de gènere...), associacions de formació i educació, associacions d'estudiants, grups d'educació en el lleure, clubs esportius, grups excursionistes, associacions cannàbiques o associacions de consumidors/es...

El repte de l'associacionisme juvenil de les darreres dècades és superar la *Scilla* de la continuïtat (quantas iniciatives duren quatre dies, flors que no fan estiu!) i la *Caribdis* de l'"apoltronament" i la rutina que amenaça tantes associacions que acaben sent cosa de quatre i "el cabo".

Pere Solà-Gussinyer

Catedràtic d'història de l'educació de la Universitat Autònoma de Barcelona

35 ANYS

DE CONSELL NACIONAL DE LA JOVENTUT DE CATALUNYA

► El Consell Nacional de la Joventut de Catalunya arriba als 35 anys de vida amb una història intensa i complexa al darrere i importants reptes tant en l'àmbit intern, com en l'àmbit de les polítiques de joventut de cara als pròxims anys.

El 2014 és un any amb unes quantes dates on es commemoren aniversaris de fets rellevants: des del tricentenari del 1714 al centenari de la Primera Guerra Mundial. Un altre aniversari, que per gran part de l'opinió pública passarà desapercebut i no generarà articles d'opinió, monogràfics a la premsa ni documentals, és el 35è aniversari del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya.

El Consell va néixer en un moment de grans canvis al nostre país. Amb els fonaments de la Transició encara frescos, la Taula de Joves i el Consell de Forces Polítiques i Juvenils van ser els antecedents d'un CNJC que va néixer després del 1r Congrés de la Joventut de Catalunya. L'any 1979 es va iniciar un camí desconegut, en alguns moments accidentat i ple d'obstacles, que ha acabat portant el CNJC a ser, avui dia, una peça molt important de la societat civil catalana i un element clau i indispensable en el camp de les polítiques de joventut.

Al llarg d'aquests anys, el CNJC ha patit moments difícils, com els enfrontaments entre blocs d'entitats o el conflicte amb el CJE que va acabar derivant en el trencament amb aquest òrgan estatal que el CNJC havia contribuït a crear. En aquest sentit és important remarcar la presència del CNJC en l'àmbit internacional, primer al Fòrum Juvenil de les Comunitats Europees i després al Fòrum Europeu de la Joventut, fet que ha portat al CNJC a tenir un reconeixement molt important en aquest àmbit.

En l'àmbit local el CNJC també ha jugat un paper molt important amb l'impuls per la creació de consells locals de joventut. Tot i que a

mitjans dels anys 90 aquests van pràcticament desaparèixer, a principis dels anys 2000 es van començar a recuperar i l'any 2010 es van modificar els estatuts per permetre que els consells locals tornessin a ser membres de ple dret del CNJC.

Un dels aspectes que més destaquen del CNJC i que ha anat variant al llarg dels anys i en funció de la predisposició dels responsables polítics de creure's el Consell, és el reconeixement del seu rol com a màxim interlocutor en matèria de polítiques de joventut a Catalunya. El moment decisiu és quan l'any 2000 s'aprova el Pla Nacional de Joventut que havia de tenir vigència fins a l'any 2010, suposant un moment d'inflexió pel que fa a la capacitat d'incidència del CNJC en el disseny de polítiques públiques. L'any 2010 es va elaborar la segona edició d'aquest pla, que ha de durar fins a l'any 2020. I en els darrers dos anys aquesta tasca s'ha incrementat amb l'impuls i seguiment que ha fet el CNJC del Ple Monogràfic de Joventut que es va celebrar el juliol del 2013, l'elaboració del Pla Operatiu de la Garantia Juvenil a Catalunya o els tràmits parlamentaris de diferents lleis.

El Consell, per tant, ha arribat als seus 35 anys de vida superant els obstacles que se li han posat al davant, adaptant-se a contextos difícils amb més o menys èxit però responant a les demandes i necessitats de les entitats. Queden per endavant, per tant, molts anys d'incidir en polítiques de joventut, de dinamitzar els consells locals de joventut, seguir fomentant l'associacionisme, seguir donant suport i ser una peça clau de la Fundació Triangle Jove i, en definitiva, seguir defensant els drets dels i les joves de Catalunya.

Eloi Cortés

Secretari del CNJC

eloi.cortes@cnjc.cat

LA INTERLOCUCIÓ POLÍTICA I EL CNJC

► El CNJC és el punt de trobada del jovent organitzat. Més de 175.000 persones a Catalunya estan implicades en organitzacions ben diverses però que conflueixen en el Consell perquè comparteixen l'objectiu de defensar els drets de les persones joves, promoure l'associacionisme i la participació juvenil.

Tots i totes nosaltres participem per transformar i ho fem de moltes maneres, ens manifestem, participem en l'educació d'infants i adolescents i un llarg etcètera. L'objectiu de la reflexió que faig en aquest article però és compartir amb vosaltres una de les eines que fem servir amb aquest objectiu de transformació, la interlocució política.

El Parlament de Catalunya reconeix, a través de la llei 14/1985 de creació i de les modificacions posteriors de 1998 i 2010, el CNJC com a màxim interlocutor del mateix Parlament i del Govern de la Generalitat en matèria de joventut. Aquest reconeixement permet al Consell treballar en molts espais de participació i interlocució amb l'administració, com per exemple, el Consell Rector i el Pla Nacional de Joventut de Catalunya defensant-t'hi els interessos de les persones joves.

Però com fem aquesta interlocució? Crec que un bon exemple que dona resposta a aquesta pregunta és el procés que vam iniciar amb la demanda que les entitats del CNJC van fer a la 35a AGO de què se celebrés un ple del Parlament monogràfic sobre la situació de la joventut.

Amb aquest mandat de les entitats, el Secretariat del CNJC, ens vam reunir amb els diferents Grups Parlamentaris per demanar-los la celebració del Ple i tots menys un van acceptar la nostra proposta. Paral·lelament vam constituir un grup de treball obert per definir quina seria l'estratègia i quines propostes creïem que els grups havien d'aprovar.

Del treball en xarxa de les diferents entitats que van participar del grup de treball van sorgir dos documents de consens sobre ocupació juvenil, un de mesures urgents i un a mig i llarg termini. Amb aquests documents sota el braç el Secretariat va utilitzar espais formals com la Comissió de Polítiques de Joventut del Parlament i espais informals per traslladar als grups la necessitat de consensuar entre ells les propostes del jovent organitzat català.

Va arribar el Ple i es van aprovar més de tres-cents mesures. La majoria de les mesures van ser les que les entitats del CNJC havien considerat urgents i també n'hi va haver forces que ens havíem marcat com a mesures a mitjà i llarg termini. Ara bé, en aquell moment el Secretariat ja vam valorar que calia que totes les mesures anessin acompanyades d'una partida pressupostària pròpia i un calendari, fet que no va ser així en la majoria d'aquestes.

Un any més tard, el Govern va presentar un informe de compliment de les mesures aprovades que ens vam posar a analitzar. Amb un primer informe elaborat vam convocar de nou el grup de treball obert per compartir entre les entitats els resultats d'aquest procés d'incidència. Avui en dia continuem analitzant, ja que fer-ho de forma profunda i meticulosa comporta molt esforç i temps, però ja podem dir que no s'han complert totes les nostres expectatives tot i que aquest procés ha tingut un clar impacte en les polítiques de joventut que es fan al nostre país per exemple amb la introducció d'un model català de Garantia Juvenil que tot just estem negociant amb el govern.

En resum, gràcies a l'impuls que es va fer des del moviment associatiu català s'han aprovat un conjunt de mesures que haurien de suposar un volum d'inversió pública i, per tant, la interlocució política s'ha traduït en accions concretes que milloraran, com a mínim una mica, la situació de la joventut.

És evident que la interlocució política que porta fent durant anys el moviment associatiu juvenil és una eina fonamental però també és obvi que ha d'anar acompanyada i en consonància amb altres fórmules de defensa dels drets de la ciutadania com la reivindicació, l'acció directa als carrers o la sensibilització i la conscienciació dels reptes que tenim com a societat.

Magí Dalmau
Secretari del CNJC
magi.dalmau@cnjc.cat

Entrevista a:

EDUARD VALLORY, **expresident del CNJC**

El CNJC busca tenir un posicionament fort i clar, i alhora garantir la pluralitat i la representativitat. Creus que és possible? Com ho hauria de fer?

Crec que sí que és possible, perquè en els grans temes que afecten els i les joves, la majoria d'associacions juvenils comparteixen plantejaments. És el que es va veure quan vam fer el document "Línies de política juvenil". El soroll apareix quan les joventuts dels partits, o les entitats pròximes a formacions de partits, volen traslladar al Consell el debat entre partits i tractar de forçar la seva visió de la societat. La responsabilitat d'aquestes associacions és molt gran, perquè l'equilibri del Consell és delicat, i quan es força el debat sobre visions partidistes les entitats que no són de partit se n'aparten. Cal generositat i pensar en què és l'òptim per a la gent jove i per a la societat oberta i democràtica amb què el Consell està compromès.

Quan vas ser president del CNJC quines relacions teníeu amb el Youth Forum Europeu i amb el CJE? Quina lectura en fas ara amb la situació actual que està vivint el nostre país?

Fins a l'any 1996 hi havia dues xarxes europees: la de consells de joventut, de la que el CNJC era fundador, i la d'associacions juvenils europees. El 96 es van fusionar en el European Youth Forum, però en aquell procés el CJE intentava que el Consell perdés la seva representació directa a Europa, i per a evitar això l'Assemblea del Consell va aprovar desvincular-se del CJE.

Dos anys després, el candidat del CNJC, Pau Solanilla, presidia el Youth Forum. La lectura que de tot allò en faig avui és que quan Catalunya actua internacionalment com a subjecte, les seves aportacions no tenen res a envejar a les dels països més punters. I això ho sabem tots els qui hem fet relacions internacionals associatives.

L'associacionisme educatiu tradicionalment ha tingut un paper actiu en el CNJC. En què ha influït això?

A tots els països europeus, les associacions escoltes són enormement actives als respectius consells de joventut. Són un moviment d'educació en la ciutadania, i per tant s'impliquen en tot allò que té a veure en participació, democràcia i empoderament jove. A Catalunya, l'escoltisme i també l'esplai han estat veritables escoles de participació democràtica, i d'elles n'han sortit persones que han nodrit associacions de tot tipus. Crec que això justament diferencia l'associacionisme educatiu dels serveis de lleure.

Què en penses del posicionament del CNJC envers el model d'associacionisme i voluntariat a promoure?

Coincideixo amb el seu plantejament: l'associacionisme és el resultat de ciutadans que voluntàriament engeguen projectes conjunts per a la societat i es comprometen en el seu assoliment. El concepte "voluntariat" només té en compte que hi ha persones que dediquen el seu temps

lliure a fer coses d'interès social sense remuneració. Això és bo, però no té a veure amb la cultura democràtica. I no només això: posar èmfasi en el voluntariat, com indica el posicionament, obre la porta al voluntariat instrumentalitzat per grans fundacions o per l'administració, on el voluntari no decideix, sinó que fa allò que li diuen. Per això en un Estat autoritari hi pot haver voluntariat, però no hi pot haver associacionisme lliure.

Quin paper hauria de jugar el CNJC, i en general l'associacionisme juvenil, en l'actualitat?

El mateix que en tota la seva història: d'una banda, ser la veu generacional de persones joves que volen actuar com a ciutadans plens, que volen millorar la societat i que poden anar més enllà de la inèrcia acomodada dels grans; i d'una altra, vetllar perquè l'associacionisme, com a forma d'implicació de la ciutadania en la vida pública, no s'esclerositzi, es mantingui viu i s'obri a noves formes de participació. Per exemple, totes les mobilitzacions viscudes els darrers cinc anys a Catalunya han estat una combinació d'associacions i actuacions ciutadanes: les qui han conformat els nuclis impulsors de les consultes, de la Via, o d'"Ara és l'hora" han estat persones de caus, d'associacions juvenils, de moviments veïnals, d'organitzacions polítiques... que han sabut superar la manca de flexibilitat de les seves entitats mare. En qualsevol cas, de reptes socials no en manquen.

ASSOCIACIONISME ÉS EDUCACIÓ

► Moltes de les idees que defensem des de l'associacionisme estan reflectides en el pensament liberal i progressista de principis de segle, fonamentat en la defensa dels drets civils, de l'educació i de la convivència com a eines de canvi.

Sovint s'explica que John Dewey (1859-1952) filòsof, psicòleg i educador nord-americà va anar a una manifestació a favor del sufragi femení als Estats Units. Allà, es va trobar portant una pancarta on deia "Si els homes poden votar, perquè jo no?". Particularment no recordo haver vist la fotografia, si és que existeix, però el que és cert és que Dewey, probablement influït per la seva dona, però també com a persona compromesa i liberal, va fer una defensa permanent del sufragi universal, com a eina per al progrés social.

L'exemple de l'activista però, no és suficient. Dewey dedica la seva vida a la defensa de l'educació democràtica com l'única possibilitat d'avenç de les societats modernes. Proposa observar la velocitat amb què es produeixen els canvis industrials i la lentitud amb què avancen algunes institucions educatives en la reforma educativa. Un fet que porta inexorablement a una permanent crisi social, en què aquelles persones menys adaptades viuen a remolc d'aquelles que han obtingut més suport i eines a l'abast, per a aprendre a adaptar-se.

En aquell moment, com ara, l'adaptació a un entorn que cada dia és més abstracte, només es pot produir de forma massiva per l'acompanyament, per compartir experiència entre aquells/es que han crescut i aquells/es que estan creixent. No només això, el procés d'adaptació requereix el respecte mutu entre qui ha crescut en un entorn que inexorablement és el passat, i qui està creixent en un entorn que és nou.

Avui, els canvis tecnològics i la gestió de la informació a l'abast, dificulten enormement la capacitat d'interpretació de la realitat a moltes persones que no tenen recursos socials i comunicatius a l'abast. Tornant a Dewey, diu "*Society not only continues to exist by transmission, by communication, but it may fairly be said to exist in transmission, in communication*". No existim com a persones perquè hi ha comunicació, sinó en la comunicació.

En aquest context, difícil sens dubte, el paper de l'associacionisme no és només el d'una eina de

comunicació o sensibilització, ni un espai de trobada per a uns participants que no són subjecte del procés. El paper de l'associacionisme només pot existir des del màxim compromís a l'hora de compartir experiències, decisions i processos. L'associacionisme només pot ser democràtic, perquè si no condemna a qui en forma part a ser dependent dels qui decideixen. I aquesta afirmació no és en va, no és retòrica. Cal una anàlisi permanent de l'associacionisme, si no volem caure en el conformisme.

Una societat és el reflex d'allò que fan les persones que en formen part. El discurs còmode de l'associacionisme a Catalunya com a referència d'un país avançat topa amb la realitat d'organitzacions que renuncien a la presa de decisions reals i efectives dels i les seves membres.

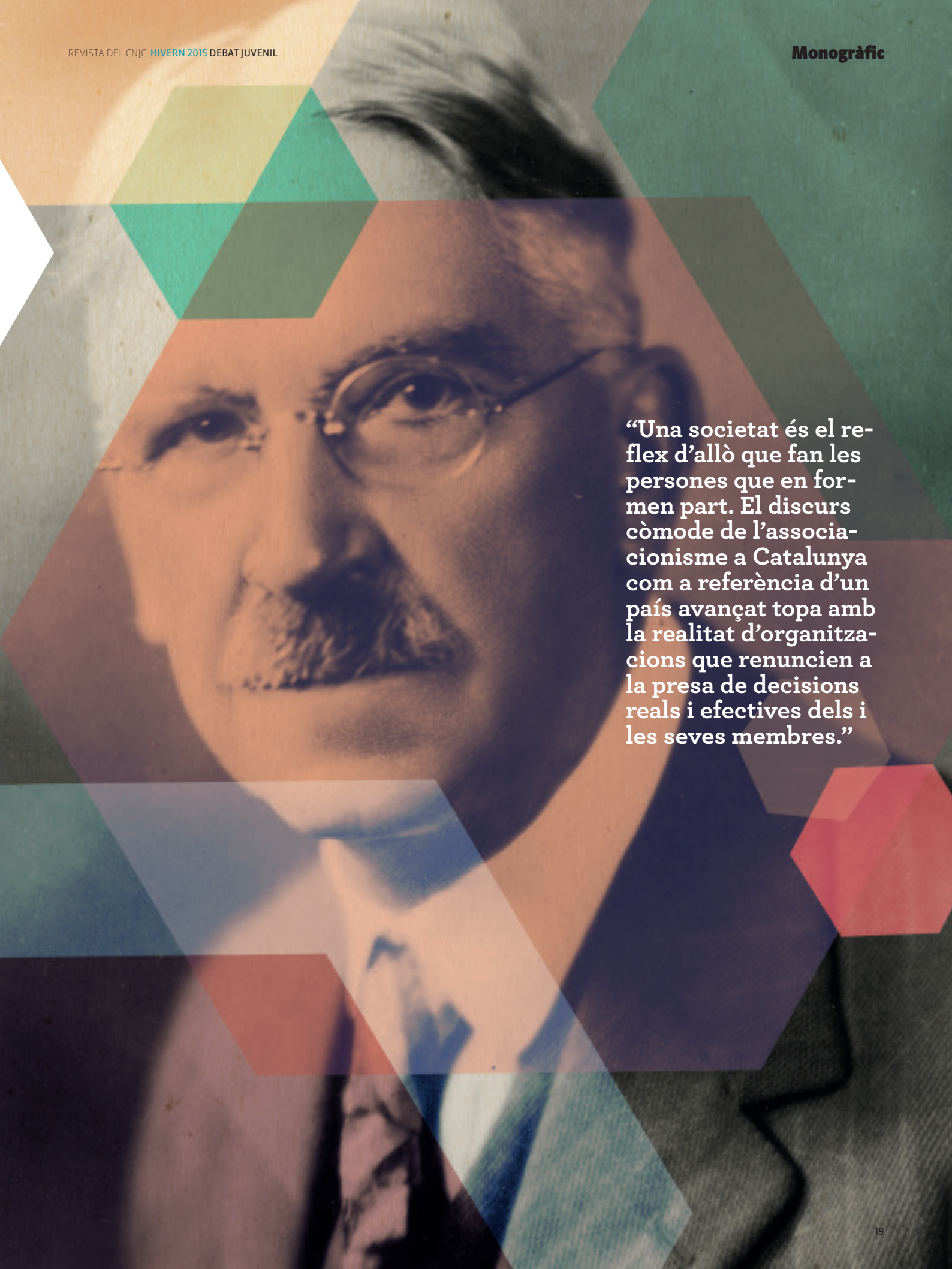
Avui, l'associacionisme no viu moments còmodes. La desigualtat evident entre el finançament directe i indirecte de les organitzacions genera una tendència cap a una societat acomodada, que va en contra de la lliure emancipació de les persones. No hi ha poder de decisió real, mentre la primera organització no governamental del país (l'església catòlica) immatricula edificis per a una suposada labor social i fins i tot, associativa!

Si parlem de l'associacionisme educatiu, val a dir que justament se n'ha defensat el valor de la participació en petits grups i l'aprenentatge a través de l'acció. En coherència amb allò que explica el com de l'aprenentatge d'E. Dale, sembla clar que l'acció és un canal efectiu per a aprendre. Cal treballar doncs perquè allò que és bo a l'associacionisme educatiu, arribi a altres àmbits de la nostra societat.

Així per començar, podríem apostar una participació real i efectiva en moltes entitats socials o de voluntariat i per a impulsar l'aprenentatge a través de l'acció, a l'escola. Són petits canvis que requeriran molt d'esforç, però és el camí més raonable per a qualsevol societat que aspiri a decidir quin és el seu futur.

Raimon Goberna

Secretari general de l'Escola Lliure El Sol

“Una societat és el reflex d’allò que fan les persones que en formen part. El discurs còmode de l’associacionisme a Catalunya com a referència d’un país avançat topa amb la realitat d’organitzacions que renuncien a la presa de decisions reals i efectives dels i les seves membres.”

LES ASSOCIACIONS DE VEÏNS I VEÏNES: LA VITALITAT DELS BARRIS

► No és fàcil parlar de la importància de les Associacions de Veïns i Veïnes (AAVV) sense caure en un exercici d'autocontemplació que impedeixi la mirada crítica que avui ens cal. Ho intentarem.

Les AAVV van néixer com a resposta a una realitat que ha esdevingut incontestable: els barris, les comunitats d'homes i dones que comparteixen un espai i que prenen consciència de la necessitat de lluitar per aconseguir una vida digna. Els barris són els espais on es reproduïxen les desigualtats socials, on es concreten les polítiques públiques i on es fan evidents les conseqüències d'aquestes polítiques. Per posar un exemple recent, és als barris on es viuen els desnonaments, on es viuen les conseqüències de la crisi: atur, desigualtat, exclusió... conflicte social.

Les AAVV vam construir un nou model d'associació en el qual el territori, l'espai, era determinant. Vam construir el nostre projecte social donant força i capacitat d'acció a les persones que formen les comunitats als barris. Aquest reforçament territorial ha estat, és encara, la nostra principal virtut, el nostre potencial, encara que de vegades això dificulti una mirada global, amb una visió excessivament "barrial", sense reconèixer altres actors socials i cercar la coordinació amb aquests.

La història recent de pobles i ciutats ens assenyalen molts exemples de la importància que han tingut les lluites veïnals. Es demostra que, gràcies a l'organització i a la convicció és possible canviar les coses. Les hemeroteques i molts investigadors/es socials han publicat nombrosos estudis que han explicat aquest fet. No cal insistir, no volem caure en el narcisisme. El que vam ser i vam fer ens explica però no ens justifica. Volem seguir essent un moviment social amb projecte i amb futur.

Però ara estem en un altre segle i en un altre cicle econòmic, polític i

social. Ara les AAVV no som les úniques organitzacions als barris, no som els únics actors socials ni tan sols, en alguns casos, som els actors principals. Avui, als barris hi ha moltes més forces socials, hi ha moltes més organitzacions que s'interessen pels drets de les persones i que estan disposades a continuar la lluita contra les desigualtats i per la dignitat. Plataformes, comissions, entitats

“Però ara estem en un altre segle i en un altre cicle econòmic, polític i social. Ara les AAVV no som les úniques organitzacions als barris, no som els únics actors socials ni tan sols, en alguns casos, som els actors principals.”

juvenils, culturals, mediambientals, de solidaritat... teixeixen una xarxa amb un gran potencial i les AAVV volem seguir formant part d'aquesta trama i no per mèrits històrics, sinó pel compromís amb allò que cal fer.

I el que cal fer és reinventar-se, reformular-se, aprofitar aquesta experiència i construir el projecte social en coordinació i en relació amb tots aquests nous actors. Als barris continuen havent-hi persones que ho passen malament, continuen havent-hi polítiques públiques que ignoren, quan

no menyspreen, els drets ciutadans. Continuen reproduint-se les desigualtats i apareixen conflictes socials que poden posar en perill la convivència en considerar com adversaris, o fins i tot enemics, els nostres veïns i veïnes que no pensen o no som com nosaltres, oblidant el marc econòmic i social que permet aquestes desigualtats.

Les AAVV vam saber vincular reivindicació amb política. La lluita per un semàfor o per una escola esdevenia també la lluita per la llibertat i la democràcia. Que ningú pensi que això ja està fet. Que hi hagi una Constitució o unes eleccions municipals no vol dir que el sistema democràtic estigui completat. Ni de bon tros. Per això, cal mantenir aquesta estratègia creada en el mateix origen de les AAVV: reivindicació i política. Millora de la qualitat de vida, però també millora de la democràcia. I millorar la democràcia avui no és només escollir representants, sinó controlar el que fan aquests representants (accés a la informació transparent, rendició de comptes), no és esperar que l'Esperit Sant ens il·lumini, és ser actius/ves en la presentació de propostes, reclamar el dret a decidir la concreció de les polítiques (iniciatives populars, referèndums municipals).

I en aquesta lluita, les AAVV hem de continuar i hem d'aconseguir la implicació de més persones, amb humilitat, però amb convicció, amb respecte a la diversitat i a la pluralitat, però amb voluntat de continuar la lluita per una vida digna. Barri, reivindicació i política democràtica, els eixos del projecte veïnal.

Fernando Pindado
Vicepresident segon de la CONFAVC

ECONOMIA SOCIAL L'ECONOMIA ASSOC

I SOLIDÀRIA, IATIVA

► Tradicionalment la societat catalana s'ha construït al marge de l'estat, perquè no n'ha tingut de propi, i contra l'estat existent, l'espanyol, que sovint l'ha reprimat. Aquesta circumstància ha provocat perjudicis, però també ha reportat alguns importants avantatges. En concret, ha facilitat la formació d'un riquíssim teixit associatiu popular que abasta tots els camps, des del moviment veïnal fins a l'escoltisme, passant pel moviment de cultura popular o el cooperativisme, avui emparentat amb un moviment més ampli, que anomenem d'economia social i solidària.

En aquests darrers anys, la crisi del capitalisme està fent que cada vegada més gent, sobretot gent jove, s'ajunti per cobrir les seves necessitats materials mitjançant grups, entitats i empreses d'economia social i solidària.

L'economia social i solidària, anomenada de vegades confusament Tercer Sector, és fruit de l'autoorganització democràtica de la ciutadania. Cooperatives de treball, banca ètica, grups de consum ecològic, monedes socials, horts comunitaris, xarxes d'intercanvi, comuns digitals, consum col·laboratiu..., són expressions d'economia social i solidària, alternatives a les capitalistes. De vegades aquestes pràctiques s'expressen de forma individual, per exemple a través del consum responsable o de dipositar els estalvis en una banca ètica; d'altres per via col·lectiva informal, com quan creen un grup de criança, un hort comunitari o un banc de temps, i encara d'altres de manera col·lectiva formal, és a dir, constituint-se jurídicament en cooperativa, societat laboral, associació o fundació.

La cooperativa és la forma organitzativa i jurídica més adequada per impulsar projectes d'economia social i solidària quan aquests revesteixen una dimensió empresarial; ser cooperativa els dona solidesa i enforteix la participació de les persones membres. N'hi ha de molta mena: agràries, de consum, d'ensenyament, de serveis, d'habitatge, de treball, etc., però totes són societats de persones que s'han constituït en empreses col·lectives i democràtiques per resoldre les necessitats de les seves persones sòcies i/o de la societat.

Sigui com a cooperativa, o utilitzant altres fórmules com la societat laboral, o fins i tot com l'associació o la fundació, el que importa i allò que les adscriu a l'economia social i solidària és que s'orienten, no al lucre, sinó a satisfer necessitats de les persones sòcies i/o de col·lectius externs, es gestionen democràticament (una persona, un vot) i amb autonomia de gestió respecte d'altres empreses o l'administració, i actuen amb compromís social i ambiental.

És clar que de vegades trobem cooperatives, associacions o fundacions que, a la pràctica, darrere el vestit d'economia social i solidària, amaguen una empresa mercantil convencional que busca el màxim benefici i explota els qui hi treballen (siguin socis, assalariats o voluntaris). Com passa en tot, el nom no fa la cosa, sinó que la cosa es fa dia a dia, encarnant en la realitat la cooperació, la democràcia, la igualtat, la solidaritat i la sostenibilitat, uns valors que l'economia social i solidària comparteix amb la major part de l'associacionisme. Perquè si l'associacionisme fos economia, aleshores segur que seria economia social i solidària.

Jordi Garcia

Cooperativista i membre de la Xarxa d'Economia Solidària (XES)

CODI ÈTIC.

PER QUÈ I PER A QUÈ

► Un codi ètic és una guia dels valors pels quals ens volem caracteritzar i que entenem que són les bases de la societat que desitgem, per això aquests van més enllà de les consideracions legals.

Darrerament veiem que l'ètica, la transparència o la rendició de comptes són conceptes que són en boca de tothom, com si fos una nova moda. La societat ha esdevingut més complexa i, en conseqüència, més incerta i també més vulnerable. Una societat que es vulgui democràtica ha de pagar aquests peatges, l'ètica esdevé el terreny on hem de gestionar els dilemes i els dubtes que els canvis socials ens van plantejant.

En el terreny associatiu, ja comptem amb experiències pròpies que porten més de deu anys funcionant i que continuen donant resposta a les demandes que reclama la ciutadania. L'existència de pautes de comportament que comprometin, que siguin visibles i mesurables, són bons indicadors de la feina que anem fent. Amb aquesta finalitat, disposar de controls externs de seguiment independents i compartits amb tercers poden ser la millor eina per mesurar i aconseguir aquest fi.

Quan parlem de codi ètic per a les associacions principalment ens referim a uns principis comuns de comportament. Allò que està bé i el que no. I, en aquest sentit, no ha de ser un document tancat i definitiu, bàsicament perquè, com dèiem, la societat és canviant i els criteris amb què mesurem aquestes accions poden també modificar-se. En qualsevol cas, un codi ètic és una eina que cal tenir present, discutir-la, actualitzar-la, revisar-la, consultar-la, i no oblidar com associació el que som, el que volem ser i perquè fem el que fem.

Però tot plegat no és tan senzill. Primer perquè el dia a dia se'ns menja i ens aturem poc a reflexionar, l'activisme ens pot. D'altra banda, parlar de qüestions que tenen a veure amb l'ètica sovint poden ser ambigües. Hi ha, i pot haver-hi, situacions en què alguns podrien considerar que el funcionament o les activitats no són adequades o mancades d'ètica tenint en compte que d'altres ho consideraran acceptables. Fins i tot es pot donar la situació que una mateixa acció pugui considerar-se ètica en un moment i no ètica en un altre moment.

Per tant, és recomanable que les organitzacions disposin de codis ètics amb la finalitat de donar a conèixer aquelles pràctiques que es consideren acceptables i les que no, amb l'objectiu de reduir al mínim l'emissió de judicis equívocs entre els seus grups d'interès.

Una altra de les funcions principals és l'autoregulació, motiu pel qual qualsevol organització es pot dotar d'una eina per poder regular i corregir els impactes negatius que genera el constant creixement de grups que acaben desvirtuant els mateixos àmbits sectorials o les mateixes estructures federatives, sense oblidar la pròpia forma jurídica d'associació.

En resum, el codi ètic compleix dues funcions per a qualsevol associació: de cara endins, augmenta la qualitat democràtica de l'entitat; de cara enfora, envia un missatge a la societat sobre la nostra voluntat clara i inequívoca.

Beneficis del comportament ètic

- *Generació de confiança.* Tota activitat es construeix sobre relacions amb persones. La força d'aquestes relacions es basa en la confiança, per tant la conducta ètica és un factor indispensable per a la generació d'aquesta perquè té la capacitat d'atorgar credibilitat als qui la practiquen. Pot, fins i tot, ser més efectiu i convenient que molts controls externs, com la regulació governamental.
- *Satisfacció de la nostra base social.* Ajuda a les persones associades, voluntàries i assalariades a identificar-se amb els valors que l'associació reconeix com a pràctiques acceptables, ajudant a prendre millors decisions i també fidelitzant les persones i motivant-les a continuar treballant de la millor manera possible per aconseguir les finalitats fundacionals.
- *Captació de recursos.* El fet de no enganyar els altres, de complir el que s'ofereix i de transmetre una imatge de coherència. És una carta de presentació prou atractiva per les persones i organitzacions que solen comportar-se de la mateixa manera perquè se senten identificades amb aquestes accions.
- *Protecció contra la publicitat negativa.* Quan les activitats que realitzem, les entitats amb què treballem són considerades ètiques, és difícil que la publicitat negativa es pugui produir. Per tant, el comportament ètic ens protegeix com a associació.

Ramon Torra

Codi ètic de les Associacions de Barcelona

“És recomanable que les organitzacions disposin de codis ètics amb la finalitat de donar a conèixer aquelles pràctiques que es consideren acceptables i les que no, amb l’objectiu de reduir al mínim l’emissió de judicis equívocs entre els seus grups d’interès.”

OPINIÓ DE LES ENTITATS

“Tot el temps i l’energia que la gent jove dedica a preocupar-se per pagar el lloguer d’un local o està enredada en tràmits burocràtics és energia que deixa de dedicar a construir ciutadania.”

Casals de Joves de Catalunya

“S’ha de convertir a la gent associada, que participa en la millora del seu entorn, en agents positius. Sovint ja ho són en l’àmbit local, però això no es trasllada en l’àmbit general.”

Casals de Joves de Catalunya

“Necessitem fer un treball més proper a allò que de debò sentim, més enllà de veure’ns obligats a fer accions o reunions absurdes on no es materialitza res, per tal de poder justificar una subvenció.”

Unió de Joves

“Entitats i organitzacions juvenils i/o associatives han de fer esforços i demostrar que treballen pel bé comú, per aportar alguna cosa a la societat i per donar un servei als joves d’aquest país.”

Unió de Joves

“Cal que l’administració millori els programes i les quantitats econòmiques de suport pressupostari pel funcionament ordinari de les entitats (federacions i associacions de base). També cal posar solució a la situació de manca de locals per les entitats i que sovint afecta els projectes que desenvolupen.”

“És necessari incorporar les entitats del moviment associatiu juvenil als processos de presa de decisió política, considerant-les i reconeixent-les com a interlocutores vàlides de la ciutadania i, concretament, de la població jove organitzada.”

Consell de la Joventut de Barcelona

“S’hauria de millorar la visibilització del moviment associatiu fent que aquest entri de bon començament als instituts, de manera que els joves coneguin ja de ben aviat l’existència d’aquest moviment.”

Consell Local de la Joventut de Lleida

“L’administració hauria de crear processos participatius de qualitat per tal que a les entitats no només se’ns consulti de tant en tant, sinó que se’ns faci protagonistes.”

Consell Local de la Joventut de Lleida

“El finançament a les entitats és un escull per desenvolupar diferents projectes d’àmbit associatiu. Molt sovint l’administració no ajuda a garantir la solvència de determinats projectes, l’objectiu dels quals no és el d’obtenir un impacte econòmic important sinó social i/o cultural.”

“L’aprenentatge no formal que s’aconsegueix a través de la participació dels joves en les entitats ha de ser reconegut curricularment i motivat per part dels centres de formació com un element més d’inserció en el mercat laboral.”

Fundació privada per la promoció de l’Autoocupació de Catalunya

“Les diferents administracions, generalment, porten més problemes en l’àmbit de joventut que no pas els que solucionen, i la majoria deriven del paternalisme que no permet que ens autoorganitzem.”

“El moviment associatiu juvenil és una escola de democràcia i ciutadania i com a tal, s’hauria de tenir en compte a l’hora d’incidir en les diferents polítiques públiques, en temes de visualització i també pel que fa al seu finançament.”

Acció Jove-Joves de CCOO

“Tot i que algunes administracions públiques reconeixen la funció social realitzada per les entitats, d’altres han deixat de donar el seu suport a les entitats condemnant-les a una situació insostenible.”

Associació Diomira

“L’associacionisme juvenil s’ha de tenir en compte com a prioritari per a la recuperació econòmica i social imprescindible en un estat de benestar social.”

Associació Diomira

YOUTH DEBATE

Number 100

Youth Debate is the twice-yearly magazine of the National Youth Council of Catalonia (CNJC), a non-governmental platform that groups together the principal youth associations at national level and the territorial youth councils. Founded in 1979, the CNJC promotes the interests of young people in society and with regard to the authorities. The magazine Youth Debate is the voice of the associative youth movement. Over 150,000 young Catalans are associated and take part in one of the groups affiliated to the Council.

CONTENTS

EDITORIAL

> 35 years of involvement to make a difference!

MONOGRAPHIC

- > Why do they say ... when they mean participation?
- > Encouraging and supporting the associative movement. Is it still relevant?
- > The associative movement is education

EDITORIAL

35 years of involvement to make a difference!

At the youth movement we understand that volunteering should be encouraged as an essential part of being involved in the associative movement, ensuring participation spaces and open and democratic decision-making. In addition to being voluntary, participation must also be active, experience-based, committed and stable over time in order to ensure it will lead to change and social transformation. At the CNJC we also believe in the struggle to counter any views that stigmatize youth groups and spaces. That is why we demand the recognition of the youth movement and also that the experience of involvement and the benefits it offers be valued.

In this regard, the key factor is the impulse and support of public agencies, which should promote policies in support of associations while avoiding bureaucracy and placing obstacles in their path. The government should facilitate the presence of associations in the public sphere and public facilities, such as schools, to ensure that they are able to make young people aware of their projects and have adequate spaces to carry out their activities. At the same time, it is essential to make commitments to educating people about participation and social transformation. It is also very important to give visibility to youth associations in the public media. Following on from this, it becomes crucial to recognize youth organizations, especially local youth councils.

Núria Ramon
CNJC President
nuria.ramon@cnjc.cat

MONOGRAPHIC

Why do they say ... when they mean participation?

The associative movement is the engine of social progress, although it is nothing more than a contemporary form of organizational culture and social action, something that has always existed.

Associations and other legal forms that have a voluntary and participatory basis are the legal manifestation of this reality – or at least a part of it – in order to facilitate their activities, especially since the establishment of liberal democracies. Hence the concept of the associative movement not only implies merely becoming a member but getting involved voluntarily, to a greater or lesser extent, in a collective project that benefits the community. In the associative movement, or however you wish to call it, we can find neighbourhood assemblies, volunteer groups that support the elderly (perhaps linked to large organization), informal groups of young people that organize concerts in their home towns, local residents movements, amateur theatre group, Scout troops, and so on.

A side issue is non-profit organizations, which range from foundations that manage cultural heritage and do not rely on volunteers, to grass-roots associations that do not have any employees. Therefore it is important to distinguish between the associative movement, which centres on voluntary participation, and the non-profit sector, which centres on economic activity that is not, in principle, for private gain, since it does not seek to make a profits through the activities it carries out.

And to this mixture must be added the growth of volunteering, not as a concept but as a word. A first clue is that volunteer refers to the individual rather than the collective or, if we talk in terms of inequality, tends to evoke actions linked to mitigating the consequences of injustice rather than eradicating its causes.

Whether we call it the associative movement, activism, militancy, volunteering, social participation or collective participation, the issue is asserting civil society and assessing its educational and transformational role, the need to strengthen it and encourage and ensure participation at all levels.

David Guàrdia
CNJC secretary

Encouraging and supporting the associative movement. Is it still relevant?

One might wonder why we need to encourage and support the associative movement. For

many years we have argued that there are two essential and indispensable axes. The first is social and institutional recognition, and the second is improved public finance. In today's new context, which is characterized by a certain public discourse against the bureaucratization of social organizations, and public institutions seemingly unwilling to increase the "expenditure" on (which we prefer to think of as "investment" in) promoting the associative movement, we need to think of a third axis: innovation. We must therefore adapt our structures to this new context, offering more flexible forms of participation and strengthening our capacity for networking, showing the social utility of the work we do. We must, above all, restore the "political" character of our activity, in other words go beyond the discourse that is focused on the mere provision of services and reinvent ourselves using the logic of the construction of citizenship, learning through participation, public expression and critical dialogue with public institutions.

Txus Sanz
Sociologist

The associative movement is education

At present the associative movement is not having an easy time. The clear imbalance between direct and indirect funding of organizations is generating a trend towards a well-off society, which goes against the free emancipation of the people. There is no real decision-making power, while the country's largest non-governmental organization (the Catholic Church) registers buildings for its alleged social and even associative work!

As regards educational associations, what has been advocated is precisely the value of partici-

pation in small groups and learning through action. It seems clear that action is an effective channel for learning. Hence we should work towards bringing what is good for educational associations to other aspects of our society.

To start with, we could opt for a new model of participation in many social and voluntary organizations, and promote learning through action at school. These are small changes that require a lot of effort, but it is the most reasonable direction for any society that aspires to decide on its future to take.

Raimon Goberna
General secretary of El Sol Free School

ENTITATS DEL CNJC. De Ple Dret: Acció Escolta de Catalunya, Acció Jove – Joves de CCOO de Catalunya, Associació Internacional d'Estudiants de Ciències Econòmiques i Empresarials, Associació de Casals i Grups de Catalunya, Associació de Joves Estudiants de Catalunya, Associació dels Estats Generals dels Estudiants d'Europa, Associació d'Estudiants i Joves de Guinea Equatorial, Associació d'Estudiants Progressistes, Associació d'Estudiants de Ciències de la Salut, Avalot – Joves de la UGT de Catalunya, Joves de la USOC, Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans, Bloc d'Estudiants Nacionalistes, Casal Lambda, Centre Marista d'Escoltes, CJC – Joventut Comunista, Coordinació Catalana de Colònies, Casals i Clubs d'Esplai, Coordinació Rural de Catalunya, Consell de la Joventut de Barcelona, Consell de Joves de Sabadell, Consell Local de Joventut de Blanes, Consell Local de la Joventut de Badalona, Consell Local de la Joventut de Lleida, Consell Local de la Joventut de Sant Feliu de Guíxols. Creu Roja Joventut Catalunya, Dona – Joves Nacionalistes per la Igualtat, Escoltes Catalans, Espai Jove de la Intersindical – CSC, Esplais Catalans – Esplac, Estudiants en Acció, Federació Catalana de l'Esplai, Federació de Centres Juvenils Don Bosco de Catalunya, Federació Nacional d'Estudiants de Catalunya, Joventut Nacionalista de Catalunya, Joventut Europea Federalista, Joventut Obrera Cristiana Nacional de Catalunya i les Illes, Joventut Socialista de Catalunya, Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya, Joves Cambres de Catalunya, Joves d'Esquerra Verda, Joves d'Esquerra Unida i Alternativa, Minyons Escoltes i Guies de Catalunya, Moviment de Joves Cristians de Comarques, Moviment d'Universitaris i Estudiants Cristians de Catalunya i les Illes, Moviment Infantil i Juvenil d'Acció Catòlica de Catalunya i les Balears, Noves Generacions del Partit Popular de Catalunya, Organització Juvenil Espanyola, Recursos d'Animació Intercultural, Secretariat de Joves La Salle Catalunya, Servei Civil Internacional Catalunya, Unió de Joves, Unió de Joves Pagesos, Unió Excursionista de Catalunya-Vocalia de Jovent. **Adherides:** AFS Intercultura Catalunya, Alternativa Jove per la Interculturalitat, Associació de Joves Escriptors en Llengua Catalana, Associació Diomira, Associació Internacional de Joves de Casals Catalans, Associació Internacional Joventut Idente, Centre Cristià dels Universitaris, Centre d'Estudis Carles Cardó, Col·lectiu l'Esbarzer, Escola Lliure el Sol, Federació de Persones Sordes de Catalunya, Federació Ecom, Fundació Escolta Josep Carol, Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia, Fundació Privada per a la Promoció de l'Autoocupació de Catalunya, IBN Batuta, Maulets, Rialles – Moviment Rialles de Catalunya. **Col·laboradores:** Associació Catalana de Professionals, Associació Catalana de Professionals de polítiques de Joventut Associació Catalana d'Integració i Desenvolupament Humà, Associació Empresarial de la Iniciativa Social de Catalunya, Associació de Joves Immigrants – Aji-atime, Associació Sociocultural Nous Temps, Centre d'Estudis de Temes Contemporanis, Centre Unesco de Catalunya, Consell d'Estudiants de Medicina de Catalunya, Fundació Autònoma Solidària, Fundació Catalunya Segle XXI, Fundació per la Pau, Fundació Solidaritat Universitat de Barcelona, Grup d'Advocats Joves, Institut de Govern i Polítiques Públiques, Institut Joan Lluís Vives, Món-3, Observatori del Tercer Sector, Ònim Cultural, Projecte Home, SOS Racisme.

RECORDANT NARCÍS CASTANYER, SEGON PRESIDENT DEL CNJC

► El passat 19 de setembre de 2014 va morir Narcís Castanyer i Bachs d'una malaltia greu i ràpida.

Gironí i llicenciat en matemàtiques, va ser un ferm defensor de l'associacionisme. S'hi va iniciar de ben petit amb l'escoltisme. Després vindria la presidència del MUEC (Moviment d'Universitaris Cristians) i el seu pas pel Moviment de Professionals Cristians.

Fa uns 40 anys vaig tenir el privilegi de començar amb ell la coordinació dels joves inquiets i associats (en aquell moment a vegades d'incògnit) amb la Taula de Joves de Catalunya. D'aquí va sortir el CNJC, en el que ell va prendre part en el primer secretariat com a vicepresident i en els dos següents com a president, en representació de les Joventuts Socialistes.

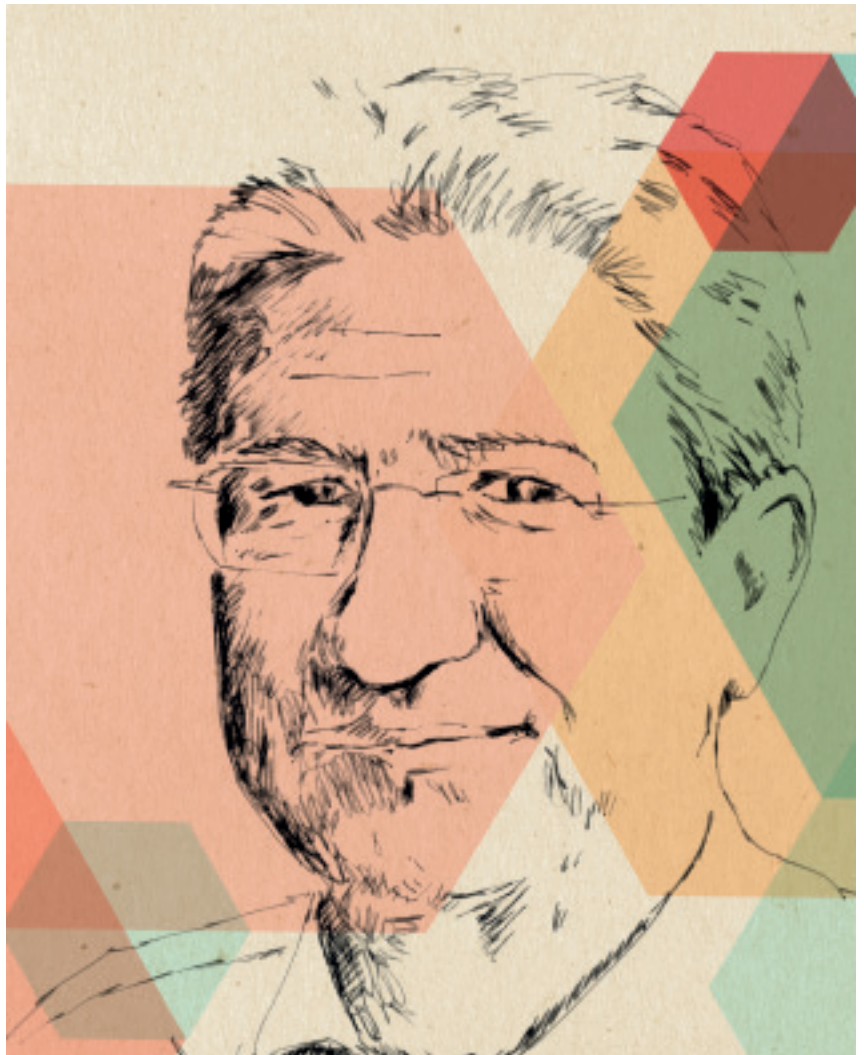
Darrerament era el president de la cooperativa Abacus. El compromís amb l'associacionisme i l'amor per la natura i la muntanya el van portar a ser president del Club Muntanyenc de Sant Cugat, i a fer importants ascensions en diversos cims de renom com l'Aconcagua (6.959 m), el mont Cerví (4.482 m), l'Elbrus (5.642 m) i diverses vegades el Mont Blanc (4.810 m).

Professionalment va tenir diversos càrrecs, sempre militant al PSC. Va ser regidor de l'Ajuntament de Sant Cugat, director del Servei de joventut de la Diputació i col·laborador directe dels presidents Maragall i Montilla a la Generalitat de Catalunya.

De tarannà obert, dialogant, generós i alegre, va ser un gran puntal i impulsor del CNJC, un gran militant de l'associacionisme, dels valors democràtics i sobretot de la força i l'empenta del jovent. Les seves aportacions a l'inici del CNJC van permetre l'elaboració de les primeres línies estratègiques del CNJC l'any 1979.

En tota la seva activitat durant aquests anys, ha prevalgut sempre la defensa dels valors ètics tant en la seva vida associativa, com professional.

Ha deixat una gran empremta en qui hem tingut la sort d'haver compartit amb ell més de 40 anys de projectes i il·lusions en favor dels i les joves i, sobretot i com he remarcat, de l'associacionisme.

Ricard Julià

Primer president del CNJC

"Tinc 500 amics a internet, però no hi ha res com sentir-los a prop meu"

LKXa
Joves com tu

Pots passar hores connectat amb els amics, però el que t'agrada més és compartir amb ells un concert, una pel·lícula o una excursió. Si tens entre 14 i 25 anys, apunta't al programa jove de "la Caixa": podràs disposar d'avantatges i descomptes en lleure, cultura i viatges, i tindràs accés a beques, habitatge, feina, voluntariat i molt més.

NÚRIA FONT

VICEPRESIDENTA
DE LA FEDERACIÓ
D'ATENEUS DE
CATALUNYA I
PRESIDENTA DELS
LLUÏSOS D'HORTA.

► **Sou un moviment amb un patrimoni rellevant. És important per l'associacionisme disposar d'espais? Per quin model de gestió d'equipaments aposteu?**

La gran sort de molts ateneus és que disposen d'espais propis. Aquests espais són, d'una banda, els que ens permeten tenir una major independència i llibertat per realitzar moltes activitats, però de l'altra també comporten maldecaps afegits de cost de manteniment, adequació i rehabilitació. Disposar d'espais propis és important però no imprescindible, ja que el més important per nosaltres són les persones. Sense el munt de gent que forma part de les nostres entitats, tindríem espais i edificis buits.

La gestió associativa és el model característic del moviment ateneístic. Creiem en les persones i en la seva capacitat de prendre decisions dins de l'entitat. Creiem que el model de gestió ciutadana és més directe, més democràtic i participatiu i, per tant, s'adapta més a les necessitats de les persones i és més eficient.

► **Les entitats juvenils debatem sovint sobre models d'oci i cultura. Quin paper hi juguen els ateneus?**

Els ateneus com a espais multifuncionals tenim la sort d'oferir i de gaudir tant de la cultura, com de l'oci, des de, sobretot, la vessant amateur. Crec que tenim l'obligació d'obrir les portes a les diferents realitats i formes d'expressar-se, sempre des del respecte, per poder acollir a tothom que vulgui compartir les seves iniciatives culturals, i si aquestes arriben des d'una vessant més lúdica, benvinguendes siguin!

► **Tant el CNJC com la FAC participem d'un nou espai interassociatiu, la Xarxa d'Associacions de Catalunya. Què creus que pot aportar-nos aquest espai de coordinació?**

Està demostrat que treballar en xarxa ens aporta un creixement i coneixement que ens ajuda a treballar el nostre dia a dia amb més eficàcia. Un espai així en l'àmbit de país encara no el teníem i crec que seria bo que comptés amb la

participació de moltes més entitats de Catalunya, per tal de poder adquirir major força a l'hora de presentar-nos davant les administracions i altres organismes i treballar tothom en una mateixa direcció unint esforços. És per tant una bona notícia que haguem creat la Xarxa d'Associacions de Catalunya que ens ajudarà a créixer com a entitats i a ampliar i estendre la nostra percepció sobre l'associacionisme.

“Creiem que el model de gestió ciutadana és més directe, més democràtic i participatiu i, per tant, s'adapta més a les necessitats de les persones i és més eficient.”

► **Com veieu el moviment associatiu juvenil? Creieu que poden ser els ateneus una bona opció de continuïtat per al jovent associat?**

Els ateneus som espais intergeneracionals. Tenim la sort de compartir algunes activitats conjuntes, però també és cert que els i les joves necessiten els seus espais. Per tant, com a entitats hem de ser capaces, i així ho intentem, de ser obertes a les propostes del jovent i ajudar-los en el que calgui perquè puguin fer les seves activitats. Això moltes vegades vol dir cedir espais, permetre que facin soroll –sempre dins de la normativa i respectant els altres– i aquest fet a vegades pot molestar a altres persones de l'entitat. Per tant, hem de seguir treballant conjuntament des de la comprensió, el respecte, la confiança i el deixar fer, per tal que tothom es pugui sentir com a casa. El relleu generacional no només és una opció de continuïtat per al jovent, sinó un fet imprescindible i necessari per assegurar el futur de les entitats i ateneus.